
**A XXXI. Országos Tudományos
Diákköri Konferencia Állam-
és Jogtudományi Szekciójába
nevezett pályamunkák összefoglalói**

Kiadó: Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar
6720 Szeged, Tisza Lajos krt. 54.

Felelős kiadó: Prof. Dr. Szabó Imre, dékán

Szerkesztette: Bóka János

ISBN 978-963-306-200-5

A professzori életrajzokat összeállította: Dr. Antal Tamás

A szerkesztő munkatársa: Szigeti Tamara

AGRÁR- ÉS SZÖVETKEZETI JOGI TAGOZAT	5
ALKOTMÁNYJOG I. TAGOZAT	13
ALKOTMÁNYJOG II. TAGOZAT	24
ALKOTMÁNYJOG III. TAGOZAT	33
ALKOTMÁNYJOG IV. TAGOZAT	43
ALKOTMÁNYJOG V. TAGOZAT	53
BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁSI JOG TAGOZAT	62
BÜNTETŐ (ANYAGI) JOG I. TAGOZAT	69
BÜNTETŐ (ANYAGI) JOG II. (KÜLÖNÖS RÉSZ I.) TAGOZAT	79
BÜNTETŐ (ANYAGI) JOG III. (KÜLÖNÖS RÉSZ II.) TAGOZAT	88
BÜNTETŐ ELJÁRÁSJOG TAGOZAT	97
EURÓPAI KÖZJOG TAGOZAT	108
INFOKOMMUNIKÁCIÓS JOG TAGOZAT	119
JOG- ÉS ÁLLAMBÖLCSELET I. TAGOZAT	130
JOG- ÉS ÁLLAMBÖLCSELET II. TAGOZAT	139
JOGTÖRTÉNET I. TAGOZAT	146
JOGTÖRTÉNET II. TAGOZAT	157
KÖRNYEZETVÉDELMI JOG TAGOZAT	168
KÖZIGAZGATÁSI JOG I. TAGOZAT	177
KÖZIGAZGATÁSI JOG II. TAGOZAT	187
KÖZIGAZGATÁSI JOG III. TAGOZAT	196
KRIMINALISZTIKA TAGOZAT	206
KRIMINOLÓGIA TAGOZAT	212

MAKSÓ BIANKA

ME ÁJK

Témavezető: Dr. Majtényi László egyetemi docens

KIVERT BIZTOSÍTÉK? – A DÖNTÉS MEGALAPOZÁSÁT SZOLGÁLÓ ADATOK NYILVÁNOSSÁGA

Mára nem vitatott közhely: információs társadalomban élünk, mely igényli és megköveteli a tudatos információs önrendelkezés minden pólusának érvényre juttatását. Az információs jogok alapvetése, hogy az államot és működését átláthatóvá, míg polgárát átláthatatlanná kell tenni. A közérdekű adatok megismerésének joga – alkotmányosan deklarált alapjogként – nem kap elegendő tiszteletet, noha nem korunk újdonsága a közérdekű adatok nyilvánosságának igénye. Az információs szabadság alapfilozófiájának az eszközét jelenti, hiszen az állampolgár számára bírói úton érvényesíthető jogosultságot biztosít a közhatalom demokratikus ellenőrzésére. Mi történik, ha ezt a biztosítékot „kiveri” a jogalkotó?

Az információs jogok nem elkülönült szabadságjogok, hanem az egyén köré épülő alapjogok egy-egy részlete, így a jogállamiság garanciái. Természetesnek tekintjük, hogy megismerhetjük a közhatalom tevékenységét, de el kell ismernünk, vannak legitim indokok, melyek e jogosultságot korlátozhatják.

A diszkrecionális jogkörbe helyezett, a döntés előkészítése során felhasznált és keletkezett, a döntés megalapozását szolgáló, csupán belső használatra szánt adatok megismerhetősége tekintetében nem tisztázott és a joggyakorlat is eltérő abban, hogy hol húzódik a határ ezen nem nyilvános és a közérdekből nyilvános adatok között, továbbá hogy meddig indokolható a nyilvánosság korlátozása az állami szervek, hatóságok befolyásmentes működéshez.

Dolgozatomban törekszem arra, hogy a teljesség igénye nélkül az információs szabadság, kiemelten a döntés megalapozását szolgáló adatok területén létrejött tudományos eredményeket, döntéshozók és szakemberek állásfoglalásait valamint precedens értékű jogvitákban született ítéleteket összevessem, illetve más államok vonatkozó jogszabályainak önálló feldolgozása során rávilágítsak a hasonlóságokra és eltérésekre.

A feldolgozott problémakör vizsgálata során célok kiemelni azt, hogy nehéz feladat azt a kényes egyensúlyt megtalálni és megtartani, ami a nyilvánosság és annak korlátozhatósága között kívánatos. Következtetéseimből tükröződik, hogy a döntés megalapozását szolgáló adat fogalomköre és szabályozása komplex megítélést feltételez, s nemcsak a magyar jogalkalmazónak okoz esetről esetre fejtörést.

PAPP OLGA KATALIN

DE ÁJK

Témavezető: Dr. Balogh Judit egyetemi docens

BIZTOS KEZEKBEN A MAGÁNSZFÉRÁNK – DE JÓ KEZEKBEN IS?

Dolgozatomban a magánélet alkotmányos védelmével foglalkozom, pontosabban annak néhány aspektusával, hiszen számos védendő érték tartozik az ember magánszférájába. A téma talán mindig aktuális, de az új Alaptörvény által hozott, illetve az elmúlt két és fél évben történt jogi változások rengeteg problémát vetnek fel.

A dolgozat ezek alapkérdéseit járja körül és vizsgálja meg alkotmányjogi, valamint némiképp jogelméleti nézőpontból, hiszen az elméleti megalapozást mindenképpen szükségesnek tartom a változások megértéséhez és értékeléséhez.

Ehhez felhasználtam magyar és külföldi szerzők munkáit, amerikai, német, strasbourg, illetve más döntéseket, egyéb forrásokat is. Kiemelten támaszkodtam az Alkotmánybíróságnak a témával kapcsolatos határozataira, hiszen ezek a jövőben is irányt mutathatnak a magyar jogalkotónak (és jogalkalmazónak). Hangsúlyoznom kell, hogy az alapjogokra vonatkozó elméleti megalapozás nem fogja át kimerítően az ide kapcsolódó bőséges szakirodalmat, hiszen ez meghaladta volna egy TDK dolgozat kereteit.

Úgy látom, hogy ma Magyarországon legalább akkora veszélyt jelent az állami beavatkozás a magánéletre, mint a sokszor hangsúlyozott információs-technikai változások, ezért néhány példát hoztam a jogalkotás magánszféra-védelem szempontjából vizsgálat tárgyává tehető termékeire, kitérve természetesen az Alaptörvényre is.

A dolgozat első fejezetében az volt a célom, hogy a magánélet tartalmát, jellemzőit feltárva egy olyan fogalomrendszert és kontextust vázoljak fel, amiben el tudom helyezni az elmúlt két évből származó, a magánszférát érintő magyar jogszabályokat.

A második fejezetben olyan változásokat elemzek, amelyek kapcsolatban vannak a magánszférával, visszaulva az elméleti megalapozásra és annak segítségével értékelve, hogy az Alaptörvény, valamint az annak nyomán születő néhány törvény milyen hatással van a magánélet korábbi magyar felfogására, védelmi szintjére, illetve mennyire illeszkedik az európai trendhez.

Azokra a kérdésekre kerestem a választ, hogy hogyan viszonyul a hazai jogalkotó az emberek magánélet tiszteletben tartásához való jogához, kimutatható-e ebben egy egyértelmű irány, tendencia. Ha igen, és az negatív, milyen intézmények, eszközök vannak a jogrendszerben, amik ezt ellensúlyozhatják, illetve az ezeket ért esetleges változások ellenére megfelelően betöltik-e a funkciójukat.

Nem célom a hatályos felügyeleti rendszer elutasítása, csupán szeretnék rávilágítani olyan pontokra, amelyek átgondolása hozzájárulhatna a jogi szabályozás racionalizáltabb megvalósításához, s ezáltal a felügyeleti munka hatékonyabbá tételéhez. De lege ferenda javaslataimmal erresztek kísérletet dolgozatom zárásaként.

PAPP OLGA

DE ÁJK

Témavezető: Dr. Balázs István egyetemi docens

A HELYI ÖNKORMÁNYZÁSHOZ VALÓ KOLLEKTÍV ALAPJOG A KÖZIGAZGATÁSBAN

A helyi önkormányzatokkal kapcsolatos egyik téma aktualitását sem lehet most vitatni, hiszen a régi Alkotmányt (a 2012. január 1-jével hatályon kívül helyezett 1949. évi XX. törvényt) felváltó Alaptörvény az önkormányzati rendszert is erőteljesen érinti. Korábban az Alkotmány IX. fejezete foglalkozott a helyi önkormányzatokkal, most az Alaptörvény 31–35. cikke tartalmaz néhány rendelkezést rájuk nézve. Nem kizárólag alkotmányi szinten történt változás, hanem a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvényt is felváltotta a 2011. évi CLXXXIX. törvény (bár sok rendelkezése csak 2013. január 1-jétől, illetve a 2014. évi általános önkormányzati választások napján fog hatályba lépni), amely Magyarország helyi önkormányzatairól szól.

Dolgozatomban a változások egy aspektusára szeretnék rámutatni, nevezetesen arra, hogy az új Alaptörvény nem deklarálja a helyi önkormányzáshoz való kollektív alapjogot, ellentétben a korábbi Alkotmánnyal. Mi a jelentősége ennek? Szükség van-e egyáltalán ennek a jognak az alkotmányi szintű rögzítésére? Milyen okokat, illetve következményeket lehet kimutatni a deklaráció elmaradásával kapcsolatban?

Munkámban ezekre a kérdésekre keresem a választ, a jogszabályok elemzése mellett felhasználva az Alkotmánybíróság vonatkozó gyakorlatát, hiszen úgy gondolom, ez a jövőben is irányt mutathat a jogalkotónak. Röviden áttekintettem, hogy néhány európai országban hogyan jelenik meg a helyi önkormányzáshoz való jog, hiszen ez segít elhelyezni a magyar szabályozást. Ezen túl szakirodalmi álláspontokat is figyelembe vettem, bár hangsúlyoznom kell, hogy célom nem ezek kimerítő feldolgozása volt, hanem a jelenleg zajló folyamatok és változások vizsgálata és értékelése.

Úgy látom, a jelenlegi tendenciák azt mutatják, hogy a helyi önkormányzatok kisebb súlyt kapnak az új Alaptörvény és az új önkormányzati törvény nyomán, mint korábban. Pedig álláspontom szerint a helyi demokrácia adta energia a válságkezelés kimeríthetetlen eszköze lenne, amelyhez hozzájárulna az önkormányzati autonómia megőrzése és esetleges tovább erősítése. Arra teszek kísérletet a dolgozatban, hogy igazoljam ezeket az állításokat.

„Demokrácia nincs eleven, pezsgő, szabad és demokratikus önkormányzatok nélkül. Minden országos demokrácia merő fikció, ha nincs meg az egyes emberek számára hozzáférhető kisebb közösségekben a szabad közélet iskolája” – mondta Bibó István. De hogy van ez ma?

ROKOB BALÁZS

ELTE ÁJK

Témavezető: Dr. Barabás Gergely egyetemi tanársegéd

AZ ÖNKORMÁNYZATI RENDELETEK FELÜLVIZSGÁLATA AZ IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS ÁTALAKÍTÁSA UTÁN

A közelmúlt sarkalatos törvényalkotási folyamata eredményeképp az önkormányzati rendeletek felülvizsgálatára szolgáló eljárási szabályok és mechanizmusok is átalakultak. Dolgozatomban a főbb változásokat ismertetem, melynek keretében rövid elméleti és jogtörténeti bevezetés, valamint nemzetközi kitekintés mellett az elmúlt hónapok kúriai valamint alkotmánybírói gyakorlatát is elemzem.

Minthogy az önkormányzatok, mint a közhatalom helyi gyakorlóit fontos szerepet töltenek be az állampolgárok mindennapi életében, lényeges, hogy működésük – anélkül, hogy annak demokratikus mivoltát veszélyeztetnénk – kontroll alatt álljon. A dolgozat célja az, hogy a hatályos joganyagra és a már rendelkezésre álló gyakorlati tapasztalatokra alapozva választ keressen arra a kérdésre, hogy a jelenlegi felülvizsgálati rendszer alkalmas-e rendeltetésére, azaz tudja-e kezelni a felmerülő jogsértéseket, orvosolni képes-e az állampolgári panaszokat. A kérdéses, netán problémás pontok feltárása mellett az összehasonlító módszer alkalmazásával, illetve de lege ferenda javaslatokkal törekedtem rávilágítani eltérő megoldásokra is.